

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5 Urgenda versus de Staat der Nederlanden

24 maximumscore 2

- Dat het geen strafrechtszaak is, blijkt uit de volgende twee citaten: 1
  - “De stichting Urgenda had de rechtbank om een uitspraak verzocht.” (regels 8-10)
  - “Partijen (Urgenda en de Staat) zijn het (...) uitstoot van broeikasgassen.” (regels 12-17)
- Strafrechtzaken kunnen alleen maar worden aangespannen door het OM en dus niet door een rechtspersoon zoals Urgenda. In deze zaak komt het verzoek om een uitspraak van Urgenda, niet van het OM 1

25 maximumscore 2

twee van de volgende beginselen met bijpassende uitleg:

- Legaliteitsbeginsel: Ook de overheid moet zich aan de wet houden en of de overheid dat doet, kan getoetst worden door de rechter.
- Trias politica / scheiding van machten: Door de machtscheiding kan een rechterlijke macht onafhankelijk van de andere machten oordelen.
- Grond- of vrijheidsrechten van burgers zijn omschreven en gewaarborgd: Het waarborgen houdt in dat het naleven ervan door de rechter kan worden afgedwongen.
- De waarborging van rechtszekerheid: Het waarborgen houdt in dat het naleven ervan door de rechter kan worden afgedwongen.

per juist beginsel en bijpassende uitleg 1

26 maximumscore 3

drie van de volgende kenmerken:

- Een gezond leefmilieu is van algemeen belang.
- Een gezond leefmilieu is niet of moeilijk via de markt te realiseren. / De overheid is nodig om het te realiseren.
- Een gezond leefmilieu moet in principe voor iedereen beschikbaar zijn.
- Een gezond leefmilieu is iets waar iedereen gebruik van kan maken.

per juist kenmerk 1

Vraag	Antwoord	Scores
27	maximumscore 2	
	voorbeeld van een juiste reden:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Het klimaatprobleem is grensoverschrijdend / kan niet door één staat opgelost worden. / Bij het klimaatprobleem speelt het probleem van de collectieve actie 	1
	voorbeeld van een juiste uitleg:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De effectiviteit van beleid is daarom mede afhankelijk van wat andere staten doen. Voor iedere staat afzonderlijk is het aantrekkelijk om op korte termijn geen kosten te maken en de aanpak van het probleem aan andere staten over te laten. Niets doen en afwachten is voor alle staten op korte termijn rationeel maar levert op lange termijn grotere problemen op 	1
28	maximumscore 2	
	voorbeelden van juiste antwoorden:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Pressiegroepen proberen besluitvormers te beïnvloeden, politieke partijen proberen door deelname aan de verkiezingen hun mensen op de zetels van de besluitvormers te krijgen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Pressiegroepen richten zich op één specifiek terrein terwijl politieke partijen zich met vrijwel alle terreinen van de samenleving bezighouden 	1
29	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • De aanpak van het klimaatprobleem bevindt zich na de rechtszaak in de fase van terugkoppeling 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • De overheid had al besluiten genomen en zat al in de fase van de uitvoering. Urgenda kaartte bij de rechter aan dat de besluiten niet deugden. De rechter gaf Urgenda gelijk en dus moet de besluitvorming herzien worden. Dat is terugkoppeling 	1